

Trygg og god oppvekst for alle!

Strategi for oppvekstområdet 2023 – 2026

Utvalg for oppvekst og kultur, sak 45/2023, vedtatt 09.11.2023.

Til ansatte i oppvekst og kultur

Trygg og god oppvekst for alle! er en overordnet strategi for hele oppvekstfeltet i Sola.

Strategien gjelder alle kommunens tjenester rettet mot barn, unge og familier. Den er overordnet og er et styringsdokument. Strategien skal gi et overordnet perspektiv på kommunens utfordringer og status innenfor oppvekstområdet. Den skal gi retning og være en hjelp i å prioritere innsats og oppmerksomhet for arbeidet med å bidra til en trygg og god oppvekst for alle barn og unge i Sola kommune.

Strategien er forankret i kommuneplanens samfunnsdel og kommunens overordna strategiske mål. Strategien skal følges av kvalitets- og handlingsplaner i de ulike tjenestene og sektorene. I disse planene vil strategien bli nærmere beskrevet gjennom tiltak og aktiviteter. Bare gjennom å bli tatt ned på tjenestenivå, og få betydning for vårt møte med barn, unge og familier, vil strategien ha effekt og være et levende dokument.

Den enkelte leder har et spesielt ansvar for å ta ned og sammen med motiverte og kompetente ansatte, la strategiene prege praksis.

Vårt felles oppdrag er et stort og ufattelig viktig oppdrag. Sammen skal vi sørge for at alle barn og unge i Sola får en trygg og god oppvekst. Alle barn og unge skal oppleve mestring, glede og begeistring, og utvikle kunnskap, ferdigheter og holdninger som gjør at de skal kunne mestre livene sine nå og videre gjennom livet.

Dette store oppdraget kan ingen løse alene. Det krever at vi drar i samme retning og samhandler godt på alle nivå, fra folkevalgte til administrasjon og i hver enkelt barnehage, skole, kultur og fritid og de andre oppveksttjenestene der vi møter våre barn, unge og familier. Skal vi lykkes i oppdraget er det avgjørende at vi også samarbeider tett med de vi er til for – små og store innbyggere i Sola.

For alle barn og unge som trenger noe ekstra, må vi være villige og forplikte oss til å inngå i laget rundt og for barn og unge. I Sola anerkjenner vi at alle barn og unge er 24/7 mennesker, og at vi derfor må ha med oss alle arenaene barn og unge er på, for å ivareta helhet og sammenheng i innsatsen for den trygge og gode oppveksten. Hjem, barnehage, skole og fritid. For sånn gjør vi det i Sola!

Lykke til med arbeid og innsats på verdens viktigste og flotteste oppdrag!

Rune Moen

Kommunalsjef for oppvekst og kultur

Innhold

1 Innledning	4
1.1 Oppdraget vårt	4
1.2 Organisasjonen	5
1.3 Felles verdigrunnlag.....	5
1.4 Hvorfor en strategi for oppvekstområdet	6
1.5 Oppfølging av strategien	7
2 Mangfold og inkludering	8
2.1 Trygghet, trivsel og mestring	8
2.2 Barn og unges medvirkning	9
2.3 Sånn vil vi ha det - og sånn gjør vi det	10
3 Helhet og sammenheng i tjenestene	10
3.1 Tidlig innsats og rett hjelp til rett tid	11
3.2 Laget rundt barnet	11
3.3 Kvalitet og kompetanse.....	12
3.4 Sånn vil vi ha det – og sånn gjør vi det	13
4 Trygg digital oppvekst	13
4.1 Muligheter og utfordringer	13
4.2 Bevissthet og kunnskapsbasert praksis	15
4.3 Sånn vil vi ha det – og sånn gjør vi det	16
5 Grunnlagsdokumenter	17

1. Innledning

Barndommen og ungdomsårene er i seg selv viktige. Gjennom disse årene legges også grunnlaget for livet videre. En god oppvekst består av omsorg og kjærlighet, trygge rammer, gode relasjoner og muligheter for utvikling og mestring. Dette er faktorer som har stor betydning for den enkeltes helse, arbeidssituasjon og deltakelse i samfunnslivet som voksen.

Også ut ifra et samfunnsperspektiv er levekårene for barn og unge et viktig innsatsområde. Det som preger oppveksten til barn og ungdom i dag, har stor innvirkning på hvordan samfunnet ser ut 20–30 år fram i tid.

Denne strategien er overordnet og gir retning for kommunens arbeid og satsinger på oppvekstområdet.

1.1 Oppdraget vårt

Kommunen har et viktig samfunnsoppdrag med å bidra til at alle barn og unge skal ha en trygg og god oppvekst med gode muligheter for utvikling. Grunntjenestene våre, som er barnehager, skoler, helsetjenester, kultur- og fritidstilbud, retter seg mot alle barn og ungdommer i kommunen. Barn og ungdommer med et mangfold av interesser, fremtidsønsker, evner og ressurser.

Barn og unge skal ha rom for å utfolde seg og kunne delta i fellesskap. Tjenestene skal være innrettet slik at de legger til rette for og stimulerer til lek, læring og kreativitet.

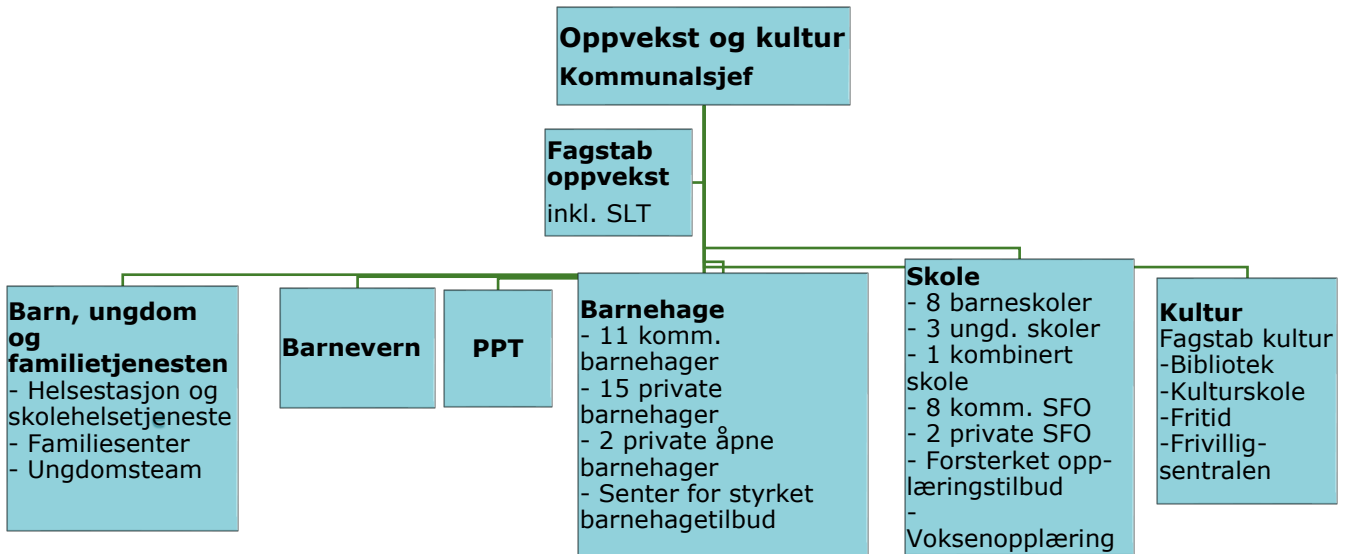
Vi har, og skal også ha, gode hjelpetjenester for barn og unge som har behov for hjelp og støtte, men det forebyggende arbeidet vil være vår viktigste innsats for at alle skal ha en god oppvekst.

Kommunens overordnede visjon - ansvar for hverandre – viser til at hele Sola-samfunnet må bidra. Dette gjelder også innsatsen for å skape gode oppvekstvilkår for barn og unge. For å lykkes må vi ha god dialog og godt samarbeid med foreldre og frivillige.

1.2 Organisasjonen

Tjenestemråde oppvekst og kultur består av seks virksomhetsområder som har hver sine oppdrag og reguleres av ulike lovverk.

Organisasjonskart tjenestemråde oppvekst og kultur

Hver av de tre virksomhetene Barn, ungdom og familietjenesten, barneverntjenesten og pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT) ledes av en virksomhetsleder. Virksomhetsområdene barnehage, skole og kultur ledes av en sektorleder. De underliggende virksomhetene ledes av virksomhetsledere.

Totalt er det rundt 900 årsverk i oppvekst og kultur.

1.3 Felles verdigrunnlag

Kommunens overordnede verdier; raushet, mestring og mot, skal ligge til grunn for god tjenesteyting, forvaltning, lederskap og medarbeiderskap, og skal også bidra til god drivkraft i organisasjonen.

RAUSHET

MESTRING

MOT

I oppvekst og kultur trenger vi også et felles verdigrunnlag for hvordan vi møter barn, ungdom og deres familier. Barndommen har en egenverdi, og vi ser på barn som selvstendige individer og likeverdige med voksne. Vi skal respektere barnets integritet.

Barn og familie skal alltid møtes med respekt. Det innebærer at vi anerkjenner at det er barnet og familien som kjenner sin situasjon best. Foreldrene er den viktigste ressursen i barn og unges liv, og foreldrestøtte er derfor en viktig tilnærming. Sammen med barn og familie søker vi felles forståelse for hva som er behovet. Våre råd skal være basert på fagkunnskap.

Hvordan barn og unge selv opplever sin situasjon, og hva de selv mener er viktig for dem, skal være en del av beslutningsgrunnlaget. Barnets beste skal ligge til grunn for våre vurderinger og handlinger.

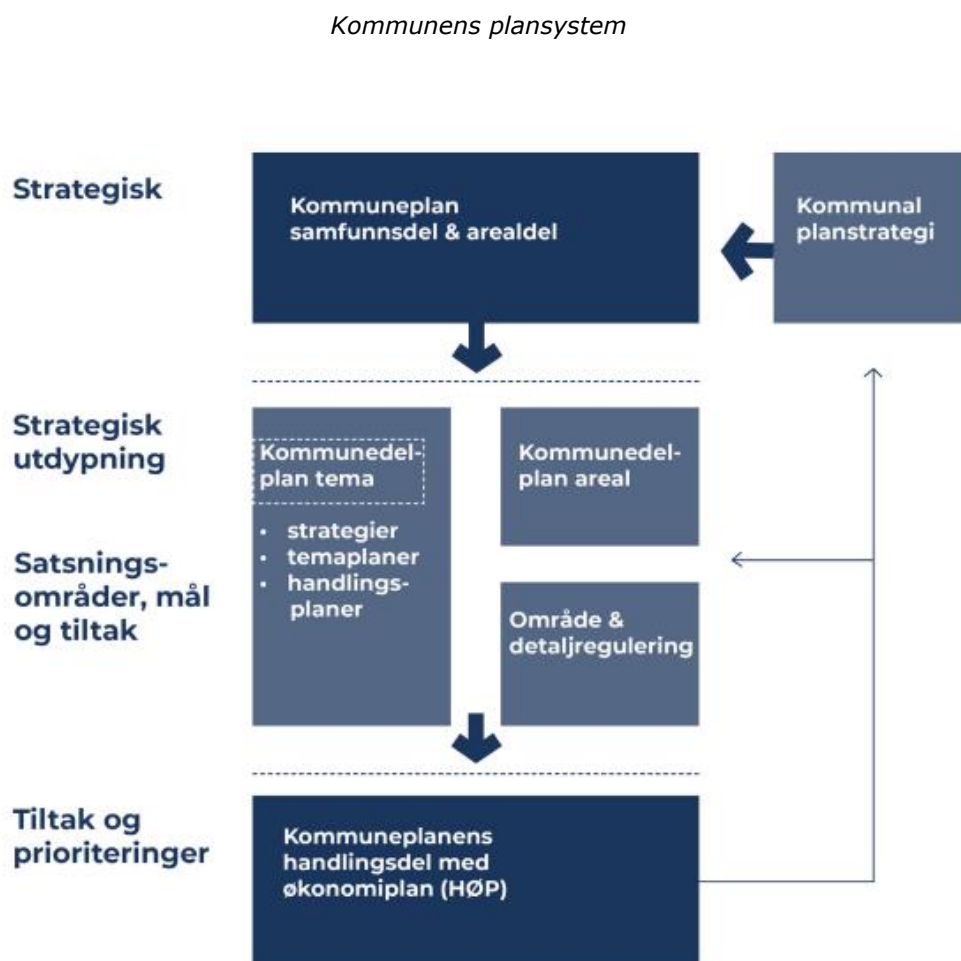
1.4 Hvorfor en strategi for oppvekstområdet

Oppvekstområdet består av flere sektorer som har ulike oppgaver, men vi jobber med og for den samme målgruppen; barn og unge i Sola. For at vi skal dra i lag og i samme retning trenger vi felles mål og felles prioriteringer.

Formålet med en oppvekststrategi er en presisering og tydeliggjøring av oppdraget vårt. Den skal gi retning til hvordan vi i oppveksttjenestene skal følge opp gjeldende lovverk, nasjonale føringer og kommunens overordnede strategiske mål

- I Sola skaper vi tilhørighet gjennom deltakelse
- I Sola bygger vi et bærekraftig samfunn
- I Sola gir en solid økonomi oss handlekraft
- I Sola er vi kreative og tar i bruk nye løsninger

Strategien er felles for oppvekst, og er overordnet på området. Den skal være et bindeledd mellom kommuneplan og virksomhetsplaner, sektorplaner og temaplaner.

Figur: Oversikt over planer i kommunenes plansystem

For at vi skal lykkes i arbeidet med å skape gode oppvekstvilkår, er det nødvendig med forent innsats på noen områder. Ved å velge ut noen få felles strategier vil vi få mer gjennomføringskraft på disse viktige områdene.

Her beskrives tre overordnede strategier og satsingsområder for oppveksttjenestene i de kommende årene.

Strategier for god oppvekst i Sola

- *Mangfold og inkludering*
- *Helhet og sammenheng i tjenestene*
- *Trygg digital oppvekst*

Mangfold og inkludering – fordi dette er grunnlaget for god oppvekst for alle.

Helhet og sammenheng i tjenestene – fordi dette er en forutsetning for effektiv og målrettet tjenesteyting.

Trygg digital oppvekst - fordi det er behov for mer oppmerksomhet på den digitale oppveksten. Bevisstgjøring og mer kunnskap både hos barn, unge og foresatte og i tjenestene våre.

1.5 Oppfølging av strategien

Det er et ønske - og en forventning om - at strategien gis oppmerksomhet i den enkelte virksomhet. Den kan være et godt utgangspunkt for utviklingsarbeid og for å se nærmere på hvordan det jobbes i egen virksomhet.

For at vi skal lykkes er det en forutsetning at alle bidrar til at strategien omsettes til god praksis.

Dette er et lederansvar, og det er en forventning til at virksomhetsledere sørger for at strategien følges opp og gjøres kjent for alle ansatte i egen virksomhet.

Strategien vil bli evaluert midtveis i perioden.

2. Mangfold og inkludering

Mangfold og inkludering er en av bærebjelkene for en god oppvekst og et bærekraftig samfunn.

Alle barn skal bli sett og hørt og oppleve at de er betydningsfulle. Tilhørighet er en av de mest grunnleggende faktorene for en trygg og god barndom og ungdomstid. Innsatser som bidrar til mangfold og inkludering er våre viktigste virkemidler.

Vi skal jobbe forebyggende for å hindre mobbing og utenforskap. Kommunens tjenester, foresatte, lag og foreninger har et felles ansvar for at barn og unge inkluderes i lek, aktiviteter og fellesskap.

Satsingen på inkluderende miljøer i barnehager, skoler og fritid skal videreføres. Godt samarbeid mellom frivillige og kommunale tjenester bidrar til å skape åpne møteplasser med et relevant innhold for barn og unge. Dette er viktige arenaer for sosialisering og fellesskap.

Det skal være plass for alle - uavhengig av interesser, evner, sosioøkonomisk eller etnisk tilhørighet.

2.1 Trygghet, trivsel og mestring

Gode oppvekstforhold fremmer trivsel, god helse og utvikling, og stimulerer til lek og læring.

Barn og unge tilbringer sin tid på ulike arenaer som preger deres oppvekst; i hjemmet, i nærmiljøet, i barnehage og skole, i fritidsaktiviteter og sammen med venner. Det er derfor viktig at det er et godt samarbeid mellom disse.

Barnehager, skoler og fritidstilbud skal ha rammer og miljøer som oppmuntrer til aktivitet og utfoldelse tilpasset den enkeltes forutsetninger. Gode erfaringer og mestringsopplevelser er helsefremmende og gir robusthet til å kunne møte utfordringer.

Barn og unge skal bli møtt av tydelige voksne som er omsorgsfulle og varme. De voksne skal se og forstå det enkelte barn og ungdom, gi dem passende utfordringer, og støtte dem i sosial utvikling. Ansatte skal ha kompetanse til å kunne støtte og veilede barn og unge med å regulere følelser.

Barn og unge skal oppleve å være trygge. Derfor skal vi samarbeide med foresatte, og på tvers av tjenestene, for å forebygge og for å sikre at de som har det vanskelig blir sett og får hjelp.

Ansatte i tjenestene skal ha kunnskap om hvordan de samtaler med barn når de lurer på om barnet har det vanskelig. De skal også ha god kunnskap om hvordan de skal gå fram for å hjelpe barnet videre.

2.2 Barn og unges medvirkning

Barn og unge skal høres og de skal ha innflytelse på sine omgivelser og sin situasjon. I planlegging og utforming av nærmiljø og tjenester skal barn og unge høres, og det skal tas hensyn til hva de opplever som viktig. På hvilken måte deres synspunkt innhentes vil være avhengig av situasjon, alder og i hvilken grad de berøres.

Det er vårt ansvar som ansatte i kommunen å legge til rette for og oppmuntre til barn og unges medvirkning.

Kravene om medvirkning er strengere når det gjelder tiltak og vedtak som retter seg mot det enkelte barn eller ungdom. Da skal vi alltid innhente deres syn på egen situasjon og hva de selv mener kan være til hjelp. Dette er viktig for å ivareta barnets integritet, og det er en forutsetning for at vi skal forstå deres situasjon og at tiltakene møter barnets behov.

Barnet eller ungdommen selv og deres foresatte er våre viktigste samarbeidspartnere, og skal alltid medvirke i saker som gjelder dem selv. Det er de som vet best hvor skoen trykker, og det er de som eier saken og opplysningene.

2.3 Sånn vil vi ha det

- vi ser på mangfold som en ressurs for Sola-samfunnet
- alle barn og unge opplever at de er betydningsfulle og inkludert i fellesskapet
- alle barn og unge opplever å bli sett og forstått
- barn og unge skal føle seg trygge hjemme, i barnehage og skole, og i fritid
- barn og unge vet hvem de kan snakke med når de har det vanskelig
- barn og unge har gode muligheter for lek, utfoldelse og mestring ut ifra sine forutsetninger
- barn og unge blir møtt av trygge voksne med god relasjonskompetanse og kunnskap om barns utvikling
- barn og unge får gode mestringserfaringer og utvikler robusthet
- barnets beste ligger til grunn i alle vurderinger som gjelder det enkelte barn eller ungdom
- barn, ungdom og foresatte er aktive deltakere og våre likeverdige samarbeidspartnere
- alle barn og unge i skolealder skal ha mulighet til å delta i minst en fritidsaktivitet

- og sånn gjør vi det

- vi jobber systematisk for at alle barn og unge skal oppleve å være inkludert, gjennom å fremme et inkluderende barnehage- og skolemiljø
- vi utformer kultur- og fritidstilbud som stimulerer til deltakelse og medvirkning, og som er tilrettelagt slik at alle har mulighet til å delta
- ansatte har grunnleggende kompetanse i hvordan de kan forstå og støtte barn og hjelpe dem med følelsesregulering
- lavterskeltilbudene gjøres bedre kjent og tilgjengelig for barn og unge
- vi styrker det allmennpedagogiske feltet
- virksomhetene har systemer og kompetanse for rask og kunnskapsbasert avklaring når barn viser tegn på at noe er galt
- ansatte har kompetanse på å snakke med barn og unge som har det vanskelig
- alle virksomheter har systemer og rutiner for barn og unges medvirkning
- vi utarbeider plan for forebygging av omsorgssvikt og atferdsproblemer

3. Helhet og sammenheng i tjenestene

Helhet og sammenheng i tjenestene er en forutsetning for effektiv tjenesteyting. Vi må se barn og unge i et helhetlig perspektiv, og samarbeide på tvers av sektorene.

Behovet for et tverrfaglig blikk er særlig tydelig i saker der barn og familier har behov for hjelp fra flere tjenester samtidig, og der tjenestene har hver sine oppdrag. Dette kan føre til parallelle løp i stedet for et helhetlig og samordnet tjenestetilbud.

For å styrke oppfølgingen av utsatte barn, unge og familier er det innført plikt for velferdstjenestene å samarbeide. Bestemmelsene er tatt inn i tjenestenes respektive lovverk med virkning fra 1. august 2022.

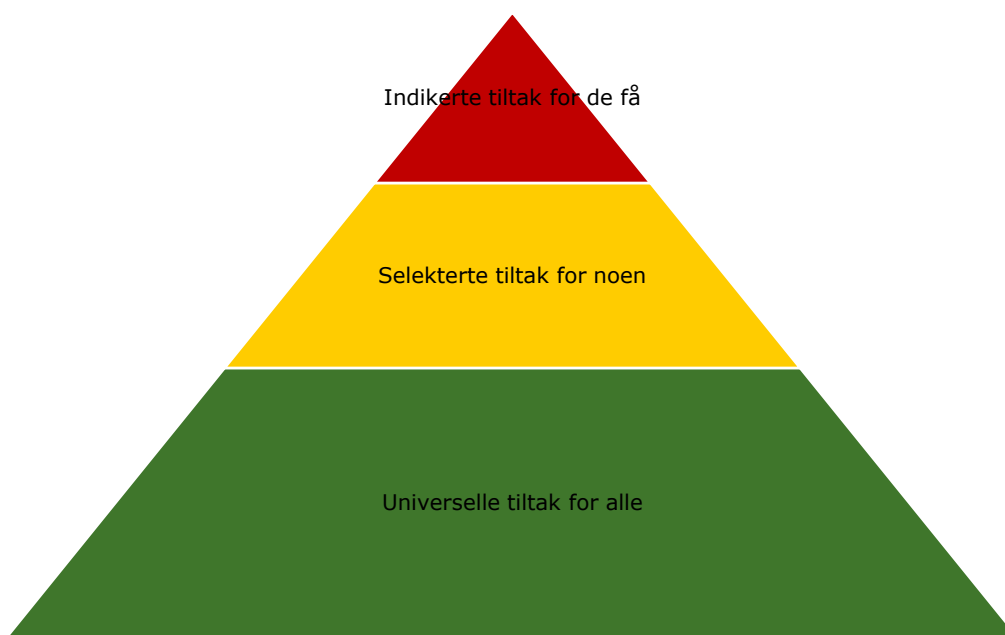
Plikten til å samarbeide gjelder både på systemnivå og på individnivå. Bestemmelsene omfatter også kommunens samordningsplikt, rett til barnekoordinator og rett til individuell plan (IP).

3.1 Tidlig innsats og rett hjelp til rett tid

Universelle tiltak retter seg mot alle i en befolkningsgruppe. Barnehager og skoler er gode arenaer for innsatser som skal nå alle barn og unge, som f.eks. satsingen på inkluderende barnehage- og skolemiljø. Ved å styrke det allmenpedagogiske tilbudet, vil dette romme flere barn og unge, og færre vil ha behov for de mest omfattende tiltakene.

Selektive tiltak er tilpasset det enkelte barn eller ungdom, basert på barnets eller ungdommens behov og risikoen for å utvikle vansker. Selektive tiltak kan også rette seg mot en gruppe barn eller ungdom med lik utfordring for å avhjelpe situasjonen og forebygge at vansker får utvikle seg. Tiltakene har som regel best effekt når de settes inn tidlig.

Indikative tiltak retter seg mot barn og unge som av ulike årsaker har behov for mer omfattende og ofte sammensatte tjenester. Det er flere faktorer som virker inn på hva slags hjelp den enkelte kan ha behov for, som familie og nettverk, nærmiljø, sosioøkonomiske forhold, helse, samt egne ressurser og forutsetninger. Dette er tiltak som det alltid vil være behov for, men god innsats på et tidligere stadium kan avhjelpe behovet og redusere omfanget.

Tiltakspyramiden

3.2 Laget rundt barnet

Samarbeid og samhandling mellom tjenestene er en forutsetning for å kunne gi barn og unge helhetlige og koordinerte tjenestetilbud og rett hjelp til rett tid. Rett hjelp kan være hjelp fra flere tjenester samtidig. Familien må oppleve at tjenestene henger sammen.

Barn og unge lever livene sine hele døgnet, 24/7, på ulike arenaer. Representanter fra de ulike virksomhetene ser som regel en del av situasjonen rundt barnet. I tillegg blir det vi ser ofte tolket ut ifra egen kunnskap og erfaringer. For at vi skal få oversikt over hele bildet, er det nødvendig at vi kommer sammen og søker felles forståelse.

Ansatte i de ulike virksomhetene må ha god kunnskap om hverandre og være godt koordinert.

Dette gjelder også for samhandling på systemnivå. For at vi skal kunne utvikle helhetlige og samordnede tjenester og foreta felles prioriteringer, er det nødvendig at vi har oversikt utover egen virksomhet og at vi har en felles forståelse av utfordringsbildet.

Kartet illustrer hvordan de ulike tjenestene, sammen med foresatte, utgjør laget rundt barnet. Barnet er i sentrum.

Kartet kan brukes som et verktøy for tverrfaglig samarbeid.

QR-kodene gir mer informasjon om den enkelte tjeneste, og hva de kan bistå med. Sammen-kartet har også QR-koder med kasus og problemstillinger som ansatte kan bruke i gruppearbeid og øvelser.

3.3 Kvalitet og kompetanse

Oppvekstfeltet er i stadig endring. Av erfaringer og forskning utvikles nye tilnæringsmåter. Refleksjon rundt egen praksis gir god læring og et godt grunnlag for justeringer.

Tjenestetilbudene våre skal være i tråd med regelverk og nasjonale føringer, og vi skal kunne tilpasse oss endrede forutsetninger og behov. Det er derfor viktig at vi har god oversikt over situasjonsbildet i egen kommune og hvilke behov vi skal planlegge for framover.

Ansatte i oppveksttjenestene skal ha relevant kompetanse. For noen faggrupper er det nye lovpålagte krav til utdanning. Metodene og verktøyene vi benytter skal være kunnskapsbasert og oppdatert. Et felles

kunnskapsgrunnlag bidrar til kvalitativt gode tjenester. Ved å se kompetansebehovet på oppvekstfeltet samlet, vil vi tilegne oss oversikt over hvilken kompetanse det er behov for å styrke, finne muligheter for kompetansedeling, og vi kan foreta felles prioriteringer.

3.4 Sånn vil vi ha det

- «du har ikke ringt feil om du har ringt til Sola kommune» - den som mottar en henvendelse følger opp eller hjelper videre til rett virksomhet
- barn og unge får rett hjelp til rett tid
- samordnet og helhetlig tilnærming på tvers av sektorer og forvaltningsnivå
- ansatte samhandler med innsikt i og respekt for hverandres profesjoner
- riktig bruk av ressurser og kompetanse
- vi er en lærende organisasjon med tydelige ledere som evaluerer, følger opp, viser tillit og jobber med det relasjonelle
- vi jobber forsknings- og kunnskapsbasert
- vi følger felles mål og prioriteringer
- ansatte har rett kompetanse og opptrer som lagspillere

- og sånn gjør vi det

- vi bygger god samhandlingskultur og jobber systematisk med rolleforståelse og ansvarsavklaring
- tydelige rutiner for tverrfaglig, samordnet og samtidig innsats når det trengs
- vi etablerer strukturer som støtter opp om tverrfaglig blikk og felles forståelse
- det er et lederansvar å tydeliggjøre hva det betyr å være lagspiller i Sola
- helhetlig og samordnet kompetanseutvikling basert på oppvekstområdets behov og felles prioriteringer
- rutiner for evaluering av tiltak og møtefora
- vi innhenter tilbakemeldinger fra brukerne - på individ og systemnivå
- rekrutterer og beholder ansatte som har den rette kompetansen

4. Trygg digital oppvekst

Digitale medier er en viktig del av barn og unges liv. Nettsteder og apper brukes til læring, sosialisering og underholdning. Det er derfor naturlig at vi i vårt oppdrag også har oppmerksomhet på den digitale oppveksten.

Digitaliseringen har også fått en stadig større plass i vår tjenesteyting. Vi har innført digitale løsninger for å effektivisere tjenestene våre og gjøre dem mer tilgjengelige for innbyggerne. I barnehager og skoler er digitale verktøy i økende grad tatt i bruk som pedagogiske virkemidler.

Denne utviklingen krever bevissthet rundt bruken av de ulike mediene og verktøyene, og vi trenger oppdatert kunnskap om hvordan disse påvirker barn og unges utvikling.

4.1 Muligheter og utfordringer

Mange digitale plattformer inviterer til utforskning og kreativitet. Raskere og en nesten ubegrenset tilgang til informasjon gir oss nyheter fra hele verden i det det skjer, hele døgnet. Det er mulig å søke opp informasjon om de tema som er av interesse for den enkelte, og på ulike plattformer kan en møte og interagere med andre som deler samme interesse.

For at vi skal kunne bidra til en trygg digital oppvekst må vi ha kunnskap om de gode ressursene, men også hva som kan gi uheldig påvirkning, og hvor det er risiko for at barn og unge utsettes for misbruk og overgrep.

Med så mange informasjonskilder kan det være vanskelig å skille pålitelig og faktabasert informasjon fra unøyaktig og falsk informasjon. Algoritmer som gjør at en får mer av den samme type informasjon kan være positivt i en del sammenhenger, men kan også føre til en snevrere informasjonstilgang. I noen tilfeller fungerer nettstedene som ekkokamre, der deltakerne har de samme synspunktene og meningsuttrykkene blir forsterket. Slike nettsteder misbrukes til å påvirke stadig yngre personer, f.eks. ved radikaliserings.

Sosiale medier gjør det mulig for barn og unge å kommunisere med hverandre til enhver tid. Informasjon deles raskt med mange. Sosiale medier er med på å prege barn og unges sosialisering, og relasjonene til andre jevnaldrende kan påvirkes både positivt og negativt. Personinformasjon og bilder kan spre seg raskt. Skadelige konsekvenser av krenkelser og mobbing forsterkes av at dette eksponeres for mange og over lang tid.

Digitale grupper benyttes for mange formål, og er en effektiv måte å kommunisere med flere. Voksne har som regel lite innsyn i hva som kommuniseres i grupper der bare ungdommer deltar. Dette er i noen tilfeller svært bekymringsfullt, for eksempel når det gjelder grupper der ungdommer deler egne alvorlige vansker som selvmordstanker og selvskading. Foreldre og andre voksne har ofte ikke oversikt over hvem som er med i gruppene, og hvordan innholdet påvirker deltakerne. Dette gjør det vanskelig å ivareta dem som har behov for det.

Barn og unges digitale kompetanse vil være avgjørende for videre skolegang, arbeid og samfunnsliv. I barnehagene brukes digitale løsninger når det vurderes å være pedagogisk hensiktsmessig. Barnehageansatte skal kunne utforske kreativ og skapende bruk av digitale løsninger sammen med barna, og utøve digital dømmekraft.

I skolen er digitale ferdigheter en av fem grunnleggende ferdigheter som er beskrevet i Læreplanverket for Kunnskapsløftet 2020. Det er et mål at elevene skal utvikle grunnleggende ferdigheter, kildekritiske evner og dømmekraft. Inkluderende teknologi og tilpassede digitale hjelpemidler for elever med ulike utfordringer er en god støtte for læring, og bidrar til at de lettere kan delta i ordinær undervisning.

Bruken av digitale løsninger i skolen krever at ansatte har kompetanse til å vurdere den pedagogiske egnetheten av de ulike programmene, og at de har kunnskap om ivaretagelse av personvernet til elevene.

Utviklingen skjer i høyt tempo og det kan være krevende å holde seg tilstrekkelig oppdatert. Vi må regne med at vi framover vil stå overfor en rekke pedagogiske, etiske og juridiske problemstillinger, for eksempel i forbindelse med utviklingen av adaptive læremidler og kunstig intelligens.

4.2 Bevissthet og kunnskapsbasert praksis

Ansatte i tjenestene for barn og unge må ha bevissthet rundt bruken av digitale løsninger. Kvalitet og hensiktsmessighet skal vurderes, og personvernet skal ivaretas.

Det er ulike oppfatninger av hva som er bra og hva som er skadelig når det gjelder barn og unges bruk av digitale medier. Det er derfor viktig at tjenestene våre bygger sine vurderinger på faktabasert kunnskap, og at praksis er i tråd med nasjonale føringer og anbefalinger.

Utviklingen skjer raskt, og vi må søke samarbeid med nasjonale kompetansemiljøer og utdanningsinstitusjoner for å sikre at vi har oppdatert faglig kunnskap.

Barn og unge trenger kunnskap om teknologiens muligheter og begrensninger, og de må ha god kjennskap til etiske problemstillinger knyttet til bruk av teknologien.

Gode tiltak kan være kunnskapsformidling og god dialog med barn, unge og foresatte om hvordan de kan finne fram til og nyttiggjøre seg gode nettressurser, refleksjon rundt holdninger, og hvordan en ivaretar egen og andres sikkerhet på nett.

Foreldre bør få økt kunnskap og mer innsikt i de sosiale medier som brukes for å kunne rettlede og beskytte barna. For å bidra til økt kunnskap, må vi sørge for at vi har gode systemer for samarbeid med foresatte, barn og unge, politi og andre faginstanser.

Barn og unge kan være mottaker av informasjon hele døgnet, og bevissthet rundt skjermbruk er viktig for å få tilstrekkelig pause fra alle inntrykkene. Foreldre må også være bevisst egen skjermbruk, sånn at ikke mobil og nettbrett tar oppmerksomheten bort fra barna.

4.3 Sånn vil vi ha det

- barn og unge har god digital kompetanse ut ifra sin alder
- barn og unge benytter gode nettressurser og har god kildekritikk
- barn og unge forstår de etiske prinsippene for bruk av digitale medier
- ansvarlige og bevisste foreldre som engasjerer seg aktivt i barn og unges digitale liv
- barn, unge, foresatte og ansatte har kunnskap om godt nettvett og hvordan barn og unge kan ivareta personvernet og beskytte seg mot overgrep og krenkelser på nett
- barn og unge har bevissthet rundt egen skjermbruk
- digitale virkemidler bidrar til å redusere sosiale, kulturelle og økonomiske forskjeller
- ansatte og foresatte har kunnskapsbasert tilnærming til barn og unges digitale verden
- foreldre er bevisst egen skjermbruk og at den ikke går på bekostning av samvær med barna
- vi har inkluderende, trygge og gode digitale miljøer i barnehager og skoler
- ansatte i barnehager og skoler har god profesjonsfaglig digital kompetanse, som støtter opp om barns lek, utvikling, kreativitet og læring
- elever har et likeverdig og bredt tilbud av digitale læremidler av god kvalitet

- og sånn gjør vi det

- gir barn og unge digital kompetanse som setter dem i stand til å benytte verktøy og kunnskapskilder
- gir barn og unge kunnskap om etikk, kildekritikk og hvordan de ivaretar personvernet og beskytter seg selv og andre mot krenkelser og overgrep
- vi samarbeider med foreldre og andre instanser for å trygge barn og unge digitalt
- hvordan barn og unge har det på digitale medier inngår i kartlegging av barn og unges situasjon
- ansatte har relevant kompetanse om digitale verktøy og barn og unges bruk av sosiale medier
- nybakte foreldre får kunnskap om hvordan egen skjermbruk kan forstyrre samspillet med barnet
- oppfordre foreldre til å engasjere seg i barnas bruk av digitale medier
- barnehager og skoler foretar kunnskapsbaserte vurderinger av bruken av digitale verktøy
- barnehager og skoler bruker Udirs kompetansepakker for digital dømmekraft, personvern og digital praksis
- formidler kunnskap om hvordan sosiale medier fungerer, samt refleksjon med barn, unge og foresatte rundt bruken av disse
- sikre at barn og unge vet hvor de kan få råd og hjelp hvis de har utfordringer på nett

Grunnlagsdokumenter

Kommuneplan for Sola 2023-2040
[vedtatt-samfunnsdel.pdf \(sola.kommune.no\)](#)

FNs Barnekonvensjon
[Barnekonvensjonen | UNICEF](#)

Tidlig oppdagelse av utsatte barn og unge – nasjonal faglig retningslinje. Helsedirektoratet.
[Tidlig oppdagelse av utsatte barn og unge - Helsedirektoratet](#)

Samarbeid om tjenester til barn, unge og deres familier – Nasjonal veileder. Helsedirektoratet.
[Samarbeid om tjenester til barn, unge og deres familier - Helsedirektoratet](#)

Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. (helse- og omsorgstjenesteloven)
[Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. \(helse- og omsorgstjenesteloven\) - Lovdata](#)

Lov om barnevern (barnevernsloven)
[Lov om barnevern \(barnevernsloven\) - Lovdata](#)

Barnevernsreformen. Prop. 73 L (2016-2017).
[Prop. 73 L \(2016-2017\) - regjeringen.no](#)

Lov om barnehager (barnehageloven)
[Lov om barnehager \(barnehageloven\) - Lovdata](#)

Lov om grunnskolen og den videregående opplæringa (opplæringslova)
[Lov om grunnskolen og den videregående opplæringa \(opplæringslova\) - Lovdata](#)

Strategi for digital kompetanse og infrastruktur i barnehage og skole 2023-2030.
Kunnskapsdepartementet. [Strategi for digital kompetanse og infrastruktur i barnehage og skole \(regjeringen.no\)](#)

Rammeverk for lærerens profesjonsfaglige digitale kompetanse (PFDK). Udir.no.
[Rammeverk for lærerens profesjonsfaglige digitale kompetanse \(PFDK\) \(udir.no\)](#)

Kompetansepakker i digital praksis for barnehager og skoler. Udir.no.
[Kompetansepakker \(udir.no\)](#)

NOU 2021:3 Barneliv foran, bak og i skjermen
[NOU 2021: 3 - regjeringen.no](#)

Rett på nett - nasjonal strategi for trygg digital oppvekst. Barne- og familiedepartementet.
[Rett på nett \(regjeringen.no\)](#)

Forebygging og bekjempelse av internettrelaterte overgrep mot barn – Nasjonal strategi for samordnet innsats (2021–2025). Departementene. [Strategi mot internettrelaterte overgrep mot barn \(regjeringen.no\)](#)

**Sola
kommune**